

ວັງສະຫງວນ ຢູ່ຕາມສາຍນໍ້າລໍາຫ້ວຍ ພາຍໃນ ແຂວງຫລວງພະບາງ ແມ່ນໄດ້ກາຍເປັນຍຸດທະສາດ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາກອນປາຊະນິດພັນ ຕ່າງໆໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຫລາຍຂຶ້ນ. ວັງສະຫງວນຍັງເປັນພື້ນຖານທີ່ຕອບສະໜອງທາງດ້ານ ສະບຽງອາຫານໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ບໍລິໂພກປາຫລາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີລາຍຮັບຫລາຍຂຶ້ນຈາກການຂາຍປາ. ວັງສະຫງວນ ຍັງຊ່ວຍໃນການອະນຸລັກດິນແດນຕາຝັ່ງລວມທັງ ການທ່ອງທ່ຽວ.

ວັງສະຫງວນ

ການຂະຫຍາຍ ແລະ ຜົນກະທົບ

- ໄດ້ສ້າງ ວັງສະຫງວນ 43 ແຫ່ງ ຢູ່ຕາມ 26 ສາຍນໍ້າ ລໍາຫ້ວຍ ຕ່າງໆ ໃນ 121 ບ້ານ ຂອງ 9 ເມືອງ
- ວັງສະຫງວນ ເປັນແຫລ່ງສະໜອງຊີ້ນປາ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຫລາຍກວ່າ 61,000 ຄົນຂອງ 13,000 ຄອບຄົວ ໃນຊົນນະບົດ.
- ບາງຊຸມຊົນໃນເຂດອ້ອມຂ້າງວັງສະຫງວນ ໄດ້ຫາປາ ຈໍານວນ 10,000 ກິໂລ ຕໍ່ ໜຶ່ງປີ ແລະ ມີ ຫລາຍຊະນິດພັນ.
- ບາງຄອບຄົວໃນເຂດອ້ອມຂ້າງວັງສະຫງວນສາມາດຫາປາຂາຍໄດ້ເງິນ 900,000 ກີບ ຕໍ່ໜຶ່ງປີ.

ໂອກາດ

- ການຂະຫຍາຍຈໍານວນວັງສະຫງວນ ເພີ່ມເຕີມຕາມສາຍນໍ້າລໍາຫ້ວຍພາຍໃນແຂວງ.
- ການຂະຫຍາຍຂອບເຂດວັງສະຫງວນອອກໃຫ້ກວມເອົາລະບົບນິເວດຕາມແຄມຕາຝັ່ງທີ່ຢູ່ຕິດພັນ ກັບສາຍນໍ້າວັງສະຫງວນ.
- ອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ດ້ວຍການສ້າງ ຮ້ານອາຫານ, ຂາຍອາຫານປາ, ພືດ ຜັກ ແລະ ເຄື່ອງຫັດຖະກໍາທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ.
- ວັງສະຫງວນ ເປັນທ່າແຮງທີ່ສໍາຄັນໃນການຊ່ວຍ ກະຕຸ້ນ ເພື່ອຫລຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ຢາເສບຕິດ ສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ ໃນເຂດດິນກະສິກໍາເນີນສູງ.
- ຍົກລະດັບທັດສະນະວິໄສ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ວັງສະຫງວນ ໂດຍວິທີການແຈກຢາຍແຜ່ນ ຜັບ, ໂປດສະເຕີ ແລະ ຕິດປ້າຍໃຫ້ຢູ່ໃກ້ກັບເຂດບໍລິເວນພື້ນທີ່ວັງສະຫງວນ.
- ນໍາເອົາກິດຈະກໍາວັງສະຫງວນ ປະກອບເຂົ້າໃນໂຄງການໄພຊະນາການ.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ກິດຈະກໍາບຸລິມະສິດເພີ່ມເຕີມທີ່ ແຂວງພະຍາຍາມໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນສິ່ງເສີມ:

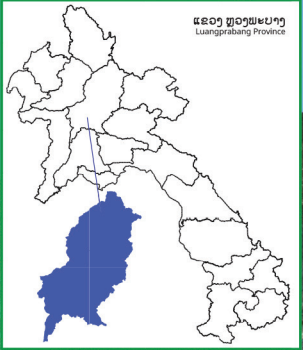
- **ປ່າໄມ້ບ້ານ:** ຕິດພັນກັບ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫລາຍຊະນິດ, ປ່າໄມ້ບ້ານຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການ ອະນຸລັກ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕະຫລາດຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.
- **ເຫັດ:** ເຫັດປ່າແມ່ນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຫລາຍ ແຕ່ຍັງຕ້ອງໄດ້ເຮັດການຊ່ວຍເຫລືອເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ສະຖານທີ່ບ່ອນເຫັດເກີດ, ເຮັດການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ການຕະຫລາດ.
- **ໄຄແຜ່ນ:** ເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີ, ແຕ່ມີການຫລຸດລົງຂອງພື້ນທີ່ແຫລ່ງກໍາເນີດໄຄ ຊຶ່ງໄດ້ແກ້ໄຂໂດຍ ການໄປເກັບເອົາຈາກບ່ອນອື່ນ.
- **ຄັງເມັດພັນເຂົ້າ:** ຄວາມພະຍາຍາມຂອງຊຸມຊົນໃນການອະນຸລັກ ແລະ ສິ່ງເສີມການປູກເຂົ້າແນວພັນພື້ນເມືອງ ແມ່ນຍັງຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອທາງດ້ານວິຊາການ.
- **ການລ້ຽງເຜິ້ງ:** ຈະສາມາດບັນລຸກາຍເປັນທ່າແຮງທີ່ສໍາຄັນ ສໍາລັບນໍ້າເຜິ້ງຂອງລາວໄດ້ຖ້າຫາກມີການຕະຫລາດ, ມີການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍການລ້ຽງເຜິ້ງ.
- **ຊາປ່າ:** ຕົ້ນຊາດັ້ງເດີມເປັນແຫລ່ງສໍາຫລັບຂະຫຍາຍການຜະລິດຊາ ແຕ່ຍັງຕ້ອງໄດ້ປົກປັກຮັກສາ, ແລະ ຕ້ອງໄດ້ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອດ້ານການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ການຕະຫລາດທີ່ເປັນເອກະພາບ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

- ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ
- ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
- ພະແນກອຸດສະຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ

ແຂວງຫຼວງພະບາງ Luangprabang Province

ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຊີວະນາໆພັນ Strengthening Agro-Biodiversity

ພົນລະເມືອງ 454,862 ຄົນ 49% ແມ່ຍິງ
81,190 ຄອບຄົວ
13 ຊົນເຜົ່າ
11 ເມືອງ 1 ນະຄອນ
ເນື້ອທີ່ປ່າປົກຫຸ້ມ 59%
ເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງ 2.1%
33% ຂອງ ພົນລະເມືອງ ເປັນຊາວກະສິກອນ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ
National Agriculture and Forestry Research Institute

ໝາກກ້ຽງ

ໝາກກ້ຽງນໍ້າບາກແຂວງຫລວງພະບາງ ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການສູງຍ້ອນວ່າມັນເປັນທີ່ນິຍົມຊົມຊອບຂອງຜູ້ບໍລິໂພກທັງຫລາຍເພາະວ່າມັນມີລົດຊາດສົ້ມຫວານປົນກັນ. ມີໂອກາດໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ຜົນປະໂຫຍດເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດັ່ງກ່າວ ໂດຍການແນະນຳວິທີການປູກໃຫ້ມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ, ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງບົວລະບັດຮັກສາ, ສຸມໃສ່ພັດທະນາທາງດ້ານການຕະຫລາດ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວສວນປູກໝາກກ້ຽງ.

ການຜະລິດ

- ມີ 1,288 ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ປູກໝາກກ້ຽງນໍ້າບາກ ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ.
- ສວນໝາກກ້ຽງເມືອງນໍ້າບາກ ມີຢູ່ໃນ 26 ບ້ານ ໃນ 7 ເມືອງ ຂອງ ແຂວງຫລວງພະບາງ.
- ຜົນຜະລິດໝາກກ້ຽງເມືອງນໍ້າບາກ ໄດ້ຢູ່ 11,500 ໂຕນ ຈາກເນື້ອທີ່ສວນ 350 ເຮັກຕາ.
- ປະຈຸບັນມີສວນກຳເບີຍໝາກກ້ຽງທີ່ເປັນຂອງເອກະຊົນມີ 30 ແຫ່ງ ແລະ ເປັນຂອງລັດ 1 ແຫ່ງ ທີ່ຜະລິດເບີຍໝາກກ້ຽງຜັນປັບປຸງ.
- ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບໃນການຜະລິດໝາກກ້ຽງ ຍັງພົບກັບບັນຫາພະຍາດ, ແມງໄມ້ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ, ຄຸ້ມຄອງທີ່ຍັງປະຕິບັດບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ.

ການຕະຫລາດ

- ມີຕະຫລາດຫລາຍແຫ່ງທີ່ຂາຍໝາກກ້ຽງນໍ້າບາກ.
- ໝາກກ້ຽງ ແມ່ນມີຂາຍຢູ່ໃນຕະຫລາດ 35 ແຫ່ງພາຍໃນທົ່ວແຂວງ ແລະ ມີຜູ້ຄ້າຈາກທາງນອກມາເກັບຊື້ 20 ຄົນ.
- ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ຂາຍຍົກເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຍັງມີຈຸດຂາຍອີກ 3 ຈຸດຢູ່ຕາມແຄມທາງຫລວງ, ການຂາຍຍົກໂດຍກົງຈາກສວນ ແລະ ຂາຍຢູ່ຕະຫລາດທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຍຸດທະສາດການຂາຍທີ່ສໍາຄັນທີ່ຊາວກະສິກອນໄດ້ປະຕິບັດຢູ່.
- ຍຸດທະສາດການຕະຫລາດ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມການເອົາໃຈໃສ່ ກ່ຽວກັບ ການຜະລິດອິນຊີ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ການຫັມຫໍ່.
- ລາຄາຂາຍຍົກໝາກກ້ຽງນໍ້າບາກ ຢູ່ສວນໃນໄລຍະ 5 ປີທີ່ຜ່ານມາ ແມ່ນ 1,500-2,000 ກີບ ຕໍ່ໜຶ່ງກິໂລ, ສ່ວນລາຄາຂາຍຍ່ອຍແມ່ນ 3,000-4,000 ກີບ ຕໍ່ໜຶ່ງກິໂລ.

ໂອກາດ

- ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ການຜະລິດໝາກກ້ຽງ ໂດຍວິທີການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງທັງໝົດ, ການຕັດແຕ່ງກິ່ງງ່າຕົ້ນໝາກກ້ຽງໃນແຕ່ລະປີ.
- ຍົກລະດັບການນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານ ແລະ ການໃສ່ຜ່ນຕ່າງໆ.
- ຕັດຕົ້ນທີ່ເປັນພະຍາດອອກ ປູກຕົ້ນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງໃສ່ແທນ.
- ປູກແນວຜັນໝາກກ້ຽງຊະນິດອື່ນ ໃສ່ນໍ້າຕື້ມ.

ແຂມ ເປັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສໍາຄັນອັນໜຶ່ງໃນ ປະເທດລາວ ລວມທັງ ແຂວງຫລວງພະບາງ ຖ້າເບິ່ງໃນແງ່ຂອງຍອດຂາຍປະຈໍາແຕ່ລະປີ. ຕະຫລາດແຂມໃຫຍ່ ຂອງ ລາວ ແມ່ນຢູ່ ປະເທດຫວຽດນາມ, ໄທ ແລະ ຈີນ ຊຶ່ງສ່ວນຫລາຍແລ້ວແມ່ນຂາຍອອກເປັນວັດຖຸດິບ ແທນທີ່ຈະເປັນຜະລິດຕະພັນຟອຍກວາດສໍາເລັດຮູບ. ການຜະລິດຟອຍກວາດສໍາເລັດຮູບ ເປັນສິ່ງສໍາຄັນ ແລະ ໄດ້ມີການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍໂຕຂຶ້ນ.

ການຜະລິດ

- ການຜະລິດແຂມ ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວອອກຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ໃນ ແຂວງຫລວງພະບາງ ຊຶ່ງຜົນຜະລິດຈໍານວນຫລວງຫລາຍແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ເມືອງໂພນໄຊ, ເມືອງຊຽງເງິນ ແລະ ເມືອງວຽງຄໍາ.
- ຕົ້ນແຂມ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໂດຍທໍາມະຊາດ ໃນພື້ນທີ່ດິນໄຮ່ເກົ່າໃນເຂດພູດອຍ ແລະ ປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍໄດ້ເກັບກ່ຽວເອົາແຂມດັ່ງກ່າວ.
- ປະຈຸບັນ ປະຊາຊົນໄດ້ມີສວນປູກແຂມ 28 ເຮັກຕາ ແລະ ມີ 15 ກຸ່ມທີ່ຜະລິດຟອຍ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຂອງ ພະແນກ/ຫ້ອງການ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ແຂວງຫລວງພະບາງ ເກັບກູ້ ແລະ ຂາຍແຂມອອກໃນແຕ່ລະປີປະມານ 830 ໂຕນ.

ການຕະຫລາດ

- ຜູ້ເກັບຊື້ແຂມຢູ່ລາວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມາຈາກ ປະເທດຫວຽດນາມ, ໄທ ແລະ ຈີນ.
- ມີຜູ້ຄ້າຄົນກາງທີ່ເປັນນາຍໜ້າໃນການເກັບຊື້ແຂມຢູ່ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ຈໍານວນ 20 ຄົນ.
- ປະຊາຊົນຂາຍແຂມໂດຍກົງຢູ່ໜ້າເຮືອນ, ຢູ່ຕະຫລາດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່.
- ລາຄາຂາຍແຂມໃນແຕ່ລະປີ ແມ່ນມີການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມຄຸນນະພາບ, ການຜະລິດລວມ ແລະ ກໍານົດເວລາ.
- ລາຄາຂາຍຢູ່ໜ້າເຮືອນ ແມ່ນໃນລະຫວ່າງ 5,000 ຫາ 12,000 ກີບ ຕໍ່ໜຶ່ງກິໂລ.

ໂອກາດ

- ການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ການຜະລິດແຂມຕາມທໍາມະຊາດ ໂດຍວິທີການໃຫ້ບ້ານມີແຜນການປົກປັກຮັກສາປ່າແຂມທໍາມະຊາດ.
- ການຂະຫຍາຍສວນປູກແຂມເປັນລາຍຄອບຄົວໂດຍມີການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ
- ສ້າງກຸ່ມຜະລິດ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຜະລິດແຂມ ແລະ ການຕະຫລາດແຂມ.
- ສ້າງກຸ່ມຜະລິດຟອຍ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການເຮັດຟອຍ ແລະ ຂະຫຍາຍການພົວພັນການຕະຫລາດທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ.
- ຍົກລະດັບການອອກແບບຟອຍໂດຍອີງຕາມຜົນຂອງການສຶກສາດ້ານການຕະຫລາດ.
- ຄວນຊ່ວຍເຫລືອຂະແໜງການເອກະຊົນໃນການສ້າງໂຮງງານຜະລິດຟອຍກວາດ ແລະ ເພື່ອເປັນທາງເລືອກໃນການສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ.

ຍານ ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນຢາງຍານທີ່ບັກຈາກຕົ້ນຍານ ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນວ່າ ເປັນ “ຍານສະຫຍາມ”, ເປັນຢາງຍານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ໃຊ້ເປັນຫົວເຊື້ອນໍ້າຫອມ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງຫອມອື່ນໆ. ຢາງຍານຍັງໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຮັດທູບ ແລະ ເຮັດເປັນຢາພື້ນເມືອງໃນບັນດາປະເທດຕາເວັນອອກ, ແຕ່ວ່າ ຢາງຍານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຂອງ ລາວ ແມ່ນຫາຍາກ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການສູງ. ຕົ້ນຍານເກີດຢູ່ຕາມພື້ນທີ່ສູງ ຂອງ ລາວ ຊຶ່ງເປັນຕົ້ນໄມ້ຊະນິດໜຶ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ເຮັດໄຮ່ແບບລະບົບໝູນວຽນມາແລ້ວ.

ການຜະລິດ

- ຕົ້ນຍານ ແມ່ນໄດ້ພົບເຫັນຢູ່ໃນ 7 ບ້ານ ຂອງ ເມືອງໂພນທອງ.
- ມີ 232 ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ມີການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ຕົ້ນຍານ ໃນເນື້ອທີ່ດິນ 762 ເຮັກຕາ.
- ປ່າຕົ້ນຍານ ແມ່ນໄດ້ຖືກຄຸ້ມຄອງເປັນຂອງລວມໝູ່ ແລະ ຄອບຄົວ, ຊຶ່ງຂຶ້ນກັບຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ.
- ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດຢາງຍານໄດ້ທັງໝົດ ປະມານ 17,000 ໂຕນ ຕໍ່ໜຶ່ງປີ

ການຕະຫລາດ

- ການຕະຫລາດຢາງຍານແມ່ນຖືກຄວບຄຸມໂດຍບໍລິສັດເຊັ່ນ: ບໍລິສັດອານພາບ ແລະ ກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້.
- ຍ້ອນວ່າ ຢາງຍານ ມີລາຄາສູງ ເຮັດໃຫ້ມີການແຂ່ງຂັນໃນການເກັບກູ້, ຖືກເກັບກູ້ກ່ອນກໍານົດ ແລະ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດບໍ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ລາຄາຕໍ່າ.
- ພະແນກ/ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານຕະຫລາດຢາງຍານ.

ໂອກາດ

- ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໄດ້ກໍານົດພື້ນທີ່ ການຜະລິດຍານເອົາໄວ້ແລ້ວ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າຍານ ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດສືບຕໍ່ໄປອີກ.
- ກໍາມະສິດຄຸ້ມຄອງຕົ້ນຍານ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ ແລະ ມີການເກັບກູ້ຕາມກໍານົດເວລາ.
- ຍົກລະດັບການຮ່ວມມື, ຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ຍຸດຕິທໍາດ້ານການຕະຫລາດ ລະຫວ່າງຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍຢາງຍານທັງສອງຝ່າຍ.
- ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດຍານ.
- ຍົກລະດັບຄຸນນະພາບ ຂອງຢາງຍານໂດຍການສ້າງລະບົບການຄ້າປະກັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຕິດພັນກັນ ລະຫວ່າງ ຊາວກະສິກອນ ກັບ ຜູ້ຊົມໃຊ້.
- ເລີ່ມສ້າງທ່າແຮງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບ ການຍິ່ງຢືນພູມສັນຖານ (GI) ຢາງຍານ ໃນປະເທດລາວ.

